

## 1 Eylül 2012 Ehliyet Sınavı Soruları (MEB)

54 soru · Cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler

Bu dosyadaki sorular, MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yayımladığı 1 Eylül 2012 tarihli Motorlu Taşıt Sürücü Adayları Sınavı (MTSAS) soru kitapçıklarına dayanır. Her sorunun yalnızca bir doğru cevabı vardır. Soruların ardından cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler yer alır. Bugünkü e-Sınav 50 soru ve 45 dakikadır; geçme puanı 70'tir. Çevrimiçi hâli: <https://ustaehliyet.com/cikmis-ehliyet-sorulari/2012-09-01>

### Trafik ve Çevre Bilgisi

1. Trafik yoğunluğu bakımından bağlandığı yoldan daha az önemli olan yola ne ad verilir?  
**A)** Banket  
**B)** Ana yol  
**C)** Tali yol  
**D)** Bölünmüş yol
2. Işıklı trafik işaret cihazında hangi ışığın yanması, yolun trafiğe kapanmak üzere olduğunu bildirir?  
**A)** Aralıklı yanıp sönen sarı ışık  
**B)** Aralıklı yanıp sönen kırmızı ışık  
**C)** Kırmızı ışıkla birlikte yanan sarı ışık  
**D)** Yeşil ışıktan sonra yanan sarı ışık
3. Saatte 70 km hızla seyreden iki araç arasındaki takip mesafesi en az kaç metre olmalıdır?  
**A)** 35  
**B)** 55  
**C)** 45  
**D)** 25
4. Kavşakta bulunan bir sürücü, geçiş üstünlüğüne sahip aracın sesli ve ışıklı uyarısını duyduğunda ne yapmalıdır?  
**A)** Işıklı trafik işaretine uymayı sürdürmelidir  
**B)** Geriye dönerek beklemelidir  
**C)** Kavşağı hemen boşaltarak yol vermelidir  
**D)** Olduğu yerde hemen durmalıdır
5. Sürücüler yolcu indirip bindirirken aşağıdakilerden hangisine uymak zorundadır?  
**A)** Yolcuları aracın sağ tarafından indirip bindirmeye  
**B)** Kapıların kapanmasını beklemeden hareket etmeye  
**C)** Yolcuları yolun sol şeridinde indirip bindirmeye  
**D)** Yolcuları aracın solundan indirip bindirmeye

6. Geceleyin öndeki aracı yakından takip ederken hangi ışıkları yakmak zorunludur?
- A) Park ışıklarını
  - B) Yakını gösteren ışıkları
  - C) Sis ışıklarını
  - D) Uzağı gösteren ışıkları
7. Karayolunda arızalanıp kalan bir araç için tehlikeye meydan vermemek adına aşağıdakilerden hangisi yapılmalıdır?
- A) Aracın önüne ve arkasına birer yansıtıcı (reflektör) konulmalıdır
  - B) Uzağı gösteren ışıklar açık tutulmalıdır
  - C) Vites boşa alınmalıdır
  - D) Aracın kapıları açık tutulmalıdır
8. Okul taşıtlarında diğer taşıtlardan farklı olarak bulunması gereken işaretler hangileridir?
- A) "DUR" ışıklı işareti ve sis ışıkları
  - B) "OKUL TAŞITI" yazısı ve ilk yardım çantası
  - C) "OKUL TAŞITI" yazısı ve "DUR" ışıklı işareti
  - D) Park lambası ve yangın söndürücü
9. I- Aceleci ve dikkatsiz olmaları II- Trafik kurallarına uymaları III- Araç bakımlarını düzenli yaptırmaları Sürücülerin yukarıdaki davranışlarından hangileri kazaları azaltır?
- A) Yalnız I
  - B) I, II ve III
  - C) II ve III
  - D) I ve II
10. Çevre kirliliğini önlemek amacıyla yapılan çalışmaların genel adı nedir?
- A) Çevre hakkı
  - B) Çevre
  - C) Çevre düzeni
  - D) Çevre koruma
11. Aşağıdakilerden hangisi çevre kirliliğini önleyici tedbirlerden biri değildir?
- A) Mümkün olduğunca toplu taşıma kullanılması
  - B) İniş eğimli yollarda motorun durdurulması
  - C) Trafiği yoğun olmayan yolların seçilmesi
  - D) Kısa mesafelere yürüyerek gidilmesi
12. Belirli araçların, can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartıyla görev sırasında trafik kısıtlama ve yasaklarına bağlı olmamalarına ne ad verilir?
- A) Gabari
  - B) Geçiş üstünlüğü
  - C) Geçiş kolaylığı
  - D) Geçiş hakkı

- 13.** Çok şeritli ve tek yönlü karayollarında sürücüler hangi şeritte seyretmelidir?
- A)** Her zaman orta şeritte
  - B)** Her zaman en sol şeritte
  - C)** Hızlarının gerektirdiği şeritte
  - D)** Rastgele boş bulunduğu şeritte
- 14.** Aşağıdakilerden hangisi araçlar için "durma" örneğidir?
- A)** Yolcu indirmek için beklemek
  - B)** Park etmek
  - C)** Yük boşaltmak için beklemek
  - D)** Yetkililerin dur işaretiyle beklemek
- 15.** Lastik tekerlekli traktörle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?
- A)** Tarım işlerinde kullanılabilir
  - B)** Ticari amaçla yük taşınması izne bağlıdır
  - C)** Römorktaki yükün üzerinde insan taşıyabilir
  - D)** Römork veya yarı römork çekebilir
- 16.** Öndeki araç geçilirken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?
- A)** Geçilen aracın hızı
  - B)** Geçilen aracın modeli
  - C)** Trafik ve yol durumu
  - D)** Geçilen aracın uzunluğu
- 17.** Taşıt yolunun sol şeridinde aşağıdakilerden hangisinin yapılması yasaktır?
- A)** Yavaşlamak
  - B)** Yolcu indirip bindirmek
  - C)** Vites küçültmek
  - D)** Trafik gereği durmak
- 18.** Kişilerin huzurunu, ruh ve beden sağlığını bozacak düzeydeki istenmeyen seslere ne ad verilir?
- A)** Konuşma
  - B)** Gürültü
  - C)** Duyuru
  - D)** Sesli ilan

## İlk Yardım

- 19.** Aşağıdakilerin hangisinde oynamaz eklem bulunur?
- A)** Omurga
  - B)** Dirsek
  - C)** El bileği
  - D)** Kafatası

- 20.** Aşağıdakilerden hangisi solunum sisteminin organlarındanıdır?
- A)** Mide
  - B)** Beyin
  - C)** Karaciğer
  - D)** Akciğer
- 21.** Solunumun durması sonucunda vücutta aşağıdakilerden hangisi gerçekleşir?
- A)** Kandaki oksijen oranı düşer
  - B)** Kanın kalbe gelme hızı artar
  - C)** Kandaki karbondioksit oranı düşer
  - D)** Vücut sıcaklığı yükselir
- 22.** Aşağıdaki durumlardan hangisinde kişiye suni solunum (kurtarıcı soluk) yapılması gerekir?
- A)** Öksürük ve hıçkırığı olduğunda
  - B)** Bak-dinle-hisset yöntemiyle solunumu saptanamadığında
  - C)** Göğüs kafesi düzenli inip kalktığında
  - D)** Kalbi düzensiz çalıştığında
- 23.** Turnike uygulanacak bölge seçilirken neye dikkat edilmelidir?
- A)** Kalp seviyesinde bir bölge olmasına
  - B)** Yassı kemiklerin bulunduğu bölge olmasına
  - C)** Tek kemikli ve ana atardamarın geçtiği bölge olmasına
  - D)** Eklem bölgesi olmasına
- 24.** Bir bebeğin bilinç durumu kontrol edilirken vücudunun hangi bölümüne hafifçe vurulur?
- A)** Karın bölgesine
  - B)** Omurgasına
  - C)** Ayak tabanına
  - D)** Omuzuna
- 25.** Aşağıdakilerden hangisi en hafif olan ve iz bırakmadan iyileşen yanık türüdür?
- A)** İkinci derece yanık
  - B)** Üçüncü derece yanık
  - C)** Birinci derece yanık
  - D)** Kas tabakasını etkileyen yanık
- 26.** Kırık ve çıkık bölgesine yapılacak temel ilk yardım uygulaması hangisidir?
- A)** Sürekli buzla ovulur
  - B)** Sıcak uygulama yapılır
  - C)** Kuvvetli masaj yapılır
  - D)** Bölgenin hareketsiz kalması sağlanır

**27.** Aşağıdaki kazazedelerden hangisi kaza yerinden ilk önce taşınmalıdır?

- A)** Ayağında kırık olan
- B)** Dirseğinde çıkık olan
- C)** Ağır kanaması olan
- D)** Ölmüş olan

**28.** Aşağıdaki yaralılarından hangisi sedye kullanılmadan, oturtularak taşınabilir?

- A)** Kol kemiği kırık olan
- B)** Kalça kemiği kırık olan
- C)** Omurga kırığı olan
- D)** Şoka girmiş olan

**29.** Güneş çarpması sonucu yükselen vücut sıcaklığından ilk önce hangi organın hücreleri olumsuz etkilenir?

- A)** Kalp
- B)** Akciğer
- C)** Beyin
- D)** Böbrek

## Motor ve Araç Tekniği

**30.** Aracın kullanma kılavuzuna göre belirli kilometre dolduğunda aşağıdakilerden hangisinin değiştirilmesi gerekir?

- A)** Triger kayışının
- B)** Marş dişlisinin
- C)** Volan dişlisinin
- D)** Endüksiyon bobininin

**31.** Aşağıdakilerden hangisi egzozdan atılan zehirli gazlardandır?

- A)** Oksijen
- B)** Azot
- C)** Karbonmonoksit
- D)** Su buharı

**32.** Akü bakımı sırasında elektrolit metal ya da boyalı bir yüzeye temas ederse ilk yapılması gereken nedir?

- A)** Tinerle yıkamak
- B)** Fren hidroliğiyle yıkamak
- C)** Bol suyla yıkamak
- D)** Sülfürik asitle yıkamak

**33.** Yakıtın içinde toz, su ya da pislik varsa motor nasıl çalışır?

- A)** Rölantide sabit
- B)** Zengin karışımla düzgün
- C)** Yüksek devirde
- D)** Düzensiz, tekleyerek

**34.** Elektronik (dijital) göstergeli ve katalitik konvertörlü modern araçlarda aşağıdakilerden hangisi önerilmez?

- A)** Yağ filtresinin değiştirilmesi
- B)** Aracın itilerek veya çekilerek çalıştırılması
- C)** Debriyaja basılarak marş yapılması
- D)** Akünün tam şarj edilmesi

**35.** Motorun harareti yükseldiğinde aşağıdakilerden hangisinin yapılması doğrudur?

- A)** Motorun üzerine su dökülmesi
- B)** Klima çalışıyorsa kapatılması
- C)** Motor durdurulup hemen soğuk antifriz eklenmesi
- D)** Motor durdurulup hemen soğuk su eklenmesi

**36.** I- Hava basıncı II- Diş derinliği III- Hasarlı olup olmadığı Aracın lastikleri kontrol edilirken bunlardan hangileri dikkate alınmalıdır?

- A)** Yalnız I
- B)** I, II ve III
- C)** II ve III
- D)** I ve II

**37.** ABS fren sistemi frenleme sırasında tekerleklerin kilitlenmesini önler. Buna göre ABS frenleme sırasında neyi artırır?

- A)** Aracın yolda kaymasını
- B)** Direksiyon hâkimiyetini
- C)** Trafik kazası riskini
- D)** Virajlarda savrulmayı

**38.** Otomobilde motor, tekerlek ve şasi gibi mekanik bölümlerin dışında kalan, dışarıdan görünen gövdeye ne ad verilir?

- A)** Süspansiyon
- B)** Manifold
- C)** Kavrama
- D)** Karoser

**39.** Hangi parça arızalandığında motor yağında su, soğutma suyunda ise yağ görülür?

- A)** Egzoz manifoldu
- B)** Enjektör
- C)** Silindir kapak contası
- D)** Marş motoru

**40.** Aşağıdakilerden hangisi yakıt tüketiminin artmasında araçtan kaynaklanan bir kusurdur?

- A)** Aşırı hız yapılması
- B)** Düşük kaliteli yakıt kullanılması
- C)** Debriyajın kaçırması
- D)** Ani duruş ve kalkış yapılması

- 41.** Dizel motorda yakıtın yanma odasına püskürtülmesini hangi parça gerçekleştirir?
- A)** Isıtma bujisi
  - B)** Yakıt filtresi
  - C)** Besleme pompası
  - D)** Enjektör
- 42.** Marş motoru hareketi motorun hangi parçasına iletir?
- A)** Volan dişlisine
  - B)** Diferansiyele
  - C)** Amortisöre
  - D)** Fan motoruna
- 43.** Yağ seviyesi normalin çok altındayken motor çalıştırılmaya devam edilirse ne olur?
- A)** Motor normal çalışmasını sürdürür
  - B)** Motor aşırı ısınarak zarar görür
  - C)** Motor çabuk soğur
  - D)** Motor gücü artar
- 44.** Motor (kompresyon) freninin etkisi nedir?
- A)** Taşıtı yavaşlatır
  - B)** Taşıtı hızlandırır
  - C)** Frenlemeyi çok zayıflatır
  - D)** Aracın bir tarafa çekmesine neden olur
- 45.** Süspansiyon sisteminde yayın salınım süresini kısaltan parça hangisidir?
- A)** Aks
  - B)** Şaft
  - C)** Rotil
  - D)** Amortisör
- 46.** Birkaç denemeye rağmen çalışmayan ve fazla yakıt nedeniyle "boğulmuş" olan benzinli motor nasıl çalıştırılır?
- A)** Jikle açık konuma getirilerek marş yapılır
  - B)** Gaz tamamen açılarak marş yapılır
  - C)** Debriyaja basılarak marş yapılır
  - D)** Frene basılarak marş yapılır
- 47.** Motosikletin gösterge panelindeki "devir saati" sürücüye neyi bildirir?
- A)** Uzun hüzme anahtarının açık olduğunu
  - B)** Motosikletin katettiği toplam mesafeyi
  - C)** Motorun dakikadaki devir sayısını (d/d)
  - D)** Motosikletin km/saat cinsinden hızını

- 48.** Akü araçtan sökülürken önce hangi kablo sökülmelidir?
- A)** Eksi (–) kutup kablosu
  - B)** Marş kablosu
  - C)** Artı (+) kutup kablosu
  - D)** Şarj kablosu
- 49.** Motor yağı kontrol edilirken aşağıdakilerden hangisine dikkat edilmelidir?
- A)** Aracın arka tarafının yüksekte olmasına
  - B)** Aracın düz bir zeminde olmasına
  - C)** Aracın ön tarafının yüksekte olmasına
  - D)** Aracın yana doğru eğik olmasına
- 50.** Araçta ikaz sisteminin bir parçası olan flaşör hangisinin düzenli olarak yanıp sönmesini sağlar?
- A)** Sinyal lambalarının
  - B)** Fren lambalarının
  - C)** Park lambalarının
  - D)** Geri vites lambalarının
- 51.** Araca bağlanan römorkta aşağıdaki ikaz sistemlerinden hangisinin çalışır durumda olması gerekir?
- A)** Sinyal lambaları
  - B)** Şarj lambası
  - C)** Yağ basıncı lambası
  - D)** Korna
- 52.** Araç park edildikten sonra aşağıdakilerden hangisinin yapılması gerekir?
- A)** El freninin çekilmesi
  - B)** Fren pedalına basılı tutulması
  - C)** Vitesin boşa alınması
  - D)** Debriyaj pedalına basılı tutulması

## Trafik Adabı

- 53.** İstatistiklere göre trafik kazalarının en büyük nedeni kimlerin hatalı davranışlarıdır?
- A)** Yayaların
  - B)** Sürücülerin
  - C)** Trafik görevlilerinin
  - D)** Yolcuların
- 54.** Aşağıdakilerden hangisi ruhsal yapısı bozuk bir sürücünün davranışlarındanıdır?
- A)** Kullandığı her araçta geçiş üstünlüğünün kendisine ait olduğunu sanmak
  - B)** Kurallara uymaya özen göstermek
  - C)** Hırslı ve öfkeli olmamak
  - D)** Başkalarının haklarına saygı göstermek

## Cevap Anahtarı · 1 Eylül 2012

|      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |
|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| 1-C  | 2-D  | 3-A  | 4-C  | 5-A  | 6-B  | 7-A  | 8-C  | 9-C  | 10-D |
| 11-B | 12-B | 13-C | 14-D | 15-C | 16-B | 17-B | 18-B | 19-D | 20-D |
| 21-A | 22-B | 23-C | 24-C | 25-C | 26-D | 27-C | 28-A | 29-C | 30-A |
| 31-C | 32-C | 33-D | 34-B | 35-B | 36-B | 37-B | 38-D | 39-C | 40-C |
| 41-D | 42-A | 43-B | 44-A | 45-D | 46-B | 47-C | 48-A | 49-B | 50-A |
| 51-A | 52-A | 53-B | 54-A |      |      |      |      |      |      |

Önce kendi cevaplarınızı anahtarla karşılaştırın, sonra yalnızca yanlış yaptığınız soruların açıklamalarını okuyun. Kurallar zamanla değişebilir; güncel kurallar için MEB duyurularını esas alın.

## Açıklamalı Çözümler · 1 Eylül 2012

### 1. soru · Doğru cevap: C) Tali yol

Karayolları Trafik Kanunu'na göre tali yol, genel olarak üzerindeki trafik yoğunluğu bakımından bağlandığı yoldan daha az önemde olan yoldur. Tali yoldan ana yola çıkan sürücü, ana yoldaki araçlara geçiş hakkını vermek zorundadır.

### 2. soru · Doğru cevap: D) Yeşil ışıktan sonra yanan sarı ışık

Işıklı trafik işaret cihazında yeşilden sonra yanan sarı ışık, kırmızının yanmak üzere olduğunu, yani yolun trafiğe kapanmak üzere olduğunu bildirir. Sürücü güvenle durabilecekse durmalıdır. Kırmızı ile birlikte yanan sarı ise yeşilin yanacağını, yolun açılmak üzere olduğunu bildirir; ancak yeşil yanmadan hareket edilmez.

### 3. soru · Doğru cevap: A) 35

Kurala göre sürücüler, öndeki araçla aralarında hızlarının kilometre cinsinden değerinin en az yarısı kadar metre mesafe bırakmak zorundadır.  $70 \text{ km/saat}$  hız için:  $70 \div 2 = 35$  metre. Bu asgari değerdir; ıslak, buzlu ya da sisli havada mesafe artırılmalıdır.

### 4. soru · Doğru cevap: C) Kavşağı hemen boşaltarak yol vermelidir

Geçiş üstünlüğüne sahip araç (ambulans, itfaiye, polis) kavşağa yaklaştığında, kavşaktaki sürücüler kavşağı derhal boşaltarak yol vermelidir. Kavşak dışındaki sürücüler ise yolun sağına yanaşır, gerekirse durur ve aracın geçmesini bekler.

### 5. soru · Doğru cevap: A) Yolcuları aracın sağ tarafından indirip bindirmeye

Yolcuların güvenliği için indirme-bindirme, aracın kaldırım tarafından, yani sağ tarafından yapılır. Sol taraf trafik akışına açıktır; kapı açıldığında arkadan gelen araç ya da bisikletli çarpabilir. Sürücü, kapılar tamamen kapanmadan hareket etmemelidir.

### 6. soru · Doğru cevap: B) Yakını gösteren ışıkları

Gece öndeki aracı yakından takip ederken yakını gösteren (kısa) ışıklar kullanılır. Uzun far, öndeki aracın dikiz aynalarından yansiyarak sürücünün gözlerini kamaştırır. Aynı kural, karşıdan araç geldiğinde ve şehir içinde yeterli aydınlatma olduğunda da geçerlidir.

### 7. soru · Doğru cevap: A) Aracın önüne ve arkasına birer yansıtıcı (reflektör) konulmalıdır

Yolda arızalanan araç mümkünse yolun dışına ya da en sağına alınır, dörtlü ikaz ışıkları yakılır ve aracın önüne ve arkasına yansıtıcı (reflektör) konularak diğer sürücüler uyarılır. Yansıtıcılar, gelen sürücülerin aracı zamanında görebilecekleri mesafeye yerleştirilir; tepe üstü ve virajlarda bu mesafe artırılır.

### 8. soru · Doğru cevap: C) "OKUL TAŞITI" yazısı ve "DUR" ışıklı işareti

Okul taşıtlarının diğer taşıtlardan ayırt edilebilmesi için aracın önünde ve arkasında "OKUL TAŞITI" yazısı ve arkasında öğrenci indirip bindirirken yakılan "DUR" ışıklı işareti bulunur. Bu işaretler diğer sürücülerin okul taşıtı çevresinde daha dikkatli davranmasını sağlar.

**9. soru · Doğru cevap: C) II ve III**

Kazaları azaltan davranışlar; trafik kurallarına uymak ve araç bakımını düzenli yaptırmaktır. Kurallar, yolu kullananların birbirinin hareketini öngörebilmesini sağlar; bakımlı araç ise fren, lastik, far, direksiyon arızası kaynaklı kazaları önler. Acele etmek ve dikkatsiz olmak ise hatalı kararlara ve geç tepkilere yol açarak kazaları artırır.

**10. soru · Doğru cevap: D) Çevre koruma**

Çevre koruma; çevre kirliliğini önlemek, doğal kaynakları korumak ve çevreyi gelecek nesiller için yaşanabilir kılmak amacıyla yapılan çalışmaların bütünüdür. Sürücüler; aracın bakımını yaptırarak, gereksiz rölantiden kaçınarak, atıkları doğaya bırakmayarak ve toplu taşımayı tercih ederek çevre korumaya katkı sağlar.

**11. soru · Doğru cevap: B) İniş eğimli yollarda motorun durdurulması**

İniş eğimli yolda motoru durdurmak çevreye bir katkı sağlamaz; aksine çok tehlikelidir. Motor durunca direksiyon ve fren desteği azalır, motor freninden yararlanılamaz ve frenler aşırı ısınabilir. Yürümek, toplu taşıma kullanmak ve yoğun olmayan yolları seçmek ise yakıt tüketimini ve emisyonu azaltan çevre dostu tercihlerdir.

**12. soru · Doğru cevap: B) Geçiş üstünlüğü**

Karayolları Trafik Kanunu'nun 3. maddesine göre geçiş üstünlüğü; kanunda belirtilen araçların, can ve mal güvenliğini tehlikeye sokmamak şartıyla, görev sırasında trafik kısıtlama ve yasaklarına bağlı olmamaları durumudur. Ambulans, itfaiye, polis gibi araçlar bu hakkı ışıklı ve sesli uyarı cihazlarını çalıştırarak kullanır.

**13. soru · Doğru cevap: C) Hızlarının gerektirdiği şeritte**

Çok şeritli yollarda sürücüler, aracın cinsine ve hızına uygun şeridi kullanmalıdır. Yavaş giden araçlar sağ şeritleri, daha hızlı araçlar sol şeritleri kullanır; en sol şerit ise geçiş içindir. Gereksiz şerit değiştirmek ve şeritler arasında zikzak çizmek yasaktır ve kazaya yol açar.

**14. soru · Doğru cevap: D) Yetkililerin dur işaretiyle beklemek**

Karayolları Trafik Kanunu'na göre durma; trafik kuralları gereğince veya yetkililerin işaretiyle ya da zorunlu hâllerde aracın kısa bir süre durdurulmasıdır. Duraklama ise yolcu indirme-bindirme, yük yükleme-boşaltma gibi amaçlarla aracın kısa süre bekletilmesidir. Park ise aracın duraklama dışındaki amaçlarla bırakılmasıdır.

**15. soru · Doğru cevap: C) Römorktaki yükün üzerinde insan taşıyabilir**

Traktör römorklarında, özellikle yükün üzerinde insan taşımak yasaktır. Römorkun ani hareketlerinde, virajlarda ya da frenlemede yükün üzerindeki kişiler düşerek ağır yaralanabilir veya ölebilir. Traktörler tarım işlerinde kullanılır ve römork çekebilir; ticari yük taşımacılığı ise izne tabidir.

**16. soru · Doğru cevap: B) Geçilen aracın modeli**

Geçme kararında geçilen aracın hızı ve uzunluğu, yol ve trafik durumu, görüş mesafesi ve karşı yönden gelen trafik dikkate alınır. Bu etkenler, geçişin ne kadar süreceğini ve ne kadar mesafe gerektireceğini belirler. Geçilen aracın modeli (markası, yaşı) ise geçmenin güvenliğiyle ilgili değildir.

**17. soru · Doğru cevap: B) Yolcu indirip bindirmek**

Yolcu indirip bindirmek duraklama kapsamındadır ve yolun sağında, kurallara uygun yerlerde yapılır. Sol şeritte yolcu indirip bindirmek, yolcuların trafiğin ortasına inmesine neden olur ve yasaktır. Trafik gereği durmak, yavaşlamak ve vites küçültmek ise sürüşün olağan parçalarıdır.

**18. soru · Doğru cevap: B) Gürültü**

Gürültü, kişilerin huzurunu, ruh ve beden sağlığını bozacak düzeydeki istenmeyen seslerdir. Trafik, kentlerdeki en önemli gürültü kaynaklarından biridir. Gereksiz korna çalmak, egzoz susturucusunu çıkarmak ya da delik egzozla araç kullanmak, yüksek sesle müzik dinlemek trafik kaynaklı gürültüyü artırır.

**19. soru · Doğru cevap: D) Kafatası**

Eklemler hareket yeteneklerine göre üçe ayrılır: oynar eklemler (dirsek, diz, omuz, bilek), yarı oynar eklemler (omurlar arası) ve oynamaz eklemler. Kafatası kemikleri birbirine dikiş benzeri bağlantılarla sıkıca kenetlenmiştir; aralarında hareket olmaz. Bu yapı beyni korur.

**20. soru · Doğru cevap: D) Akciğer**

Solunum sistemi; burun, yutak, gırtlak, soluk borusu, bronşlar ve akciğerlerden oluşur. Akciğerlerde kana oksijen geçer, kandan karbondioksit atılır. Solunumun durması, birkaç dakika içinde beyin hasarına ve ölüme yol açabilir; bu yüzden ilk yardımda hava yolu ve solunum önceliklidir.

**21. soru · Doğru cevap: A) Kandaki oksijen oranı düşer**

Solunum durduğunda akciğerlere yeni hava girmez. Bu nedenle kana oksijen geçemez ve kandaki oksijen oranı hızla düşer; karbondioksit ise atılamadığı için birikir. Oksijensiz kalan beyin hücreleri birkaç dakika içinde zarar görmeye başlar. Solunumu olmayan kişide hemen 112 aranır ve temel yaşam desteğine başlanır.

**22. soru · Doğru cevap: B) Bak-dinle-hisset yöntemiyle solunumu saptanamadığında**

Suni solunum, solunumu olmayan kişiye uygulanır. Solunumun varlığı, hava yolu açıldıktan sonra bak-dinle-hisset yöntemiyle 10 saniye boyunca kontrol edilir: göğüs hareketine bakılır, nefes sesi dinlenir, nefes yanakta hissedilmeye çalışılır. Solunum saptanamazsa 112 aranır ve göğüs basısı ile kurtarıcı soluklardan oluşan temel yaşam desteği başlatılır.

**23. soru · Doğru cevap: C) Tek kemikli ve ana atardamarın geçtiği bölge olmasına**

Turnike, kol ya da bacakta durdurulamayan şiddetli kanamalarda ve uzuv kopmalarında son çare olarak uygulanır. Etkili olabilmesi için damarın tek bir kemiğe karşı sıkıştırılabildiği tek kemikli bölgeler seçilir: kolda üst kol, bacakta uyluk. İki kemikli bölgelerde (ön kol, baldır) damar kemikler arasında kalır ve turnike etkili olmaz. Eklem üzerine de turnike uygulanmaz.

**24. soru · Doğru cevap: C) Ayak tabanına**

Bebeklerde bilinç kontrolü, ayak tabanına hafifçe vurularak ya da tabana dokunularak yapılır. Bebek ağlama, hareket gibi bir tepki veriyorsa bilinci açıktır. Yetişkinlerde ise omuzlara hafifçe dokunulup "İyi misiniz?" diye seslenilir. Bebekler kesinlikle sarsılmaz.

**25. soru · Doğru cevap: C) Birinci derece yanık**

Birinci derece yanık yalnızca derinin en üst tabakasını (epidermis) etkiler. Kızarıklık, hafif şişlik ve ağrı görülür; su toplama olmaz. Güneş yanığı tipik bir birinci derece yanıktır ve genellikle birkaç gün içinde iz bırakmadan iyileşir.

**26. soru · Doğru cevap: D) Bölgenin hareketsiz kalması sağlanır**

Kırık ve çıkıklarda temel ilke tespit (hareketsizleştirme)dir. Yaralı bölge, alt ve üst eklemleri de içine alacak şekilde atel, sargı ya da üçgen sargıyla sabitlenir. Hareketsiz bırakmak ağrıyı azaltır, kırık uçlarının damar ve sinirlere zarar vermesini önler ve kapalı kırığın açık kırığa dönüşmesini engeller.

**27. soru · Doğru cevap: C)** Ağır kanaması olan

Kaza yerinde öncelik, hayatı tehdit eden durumları olan yaralılara verilir. Ağır kanama kısa sürede şoka ve ölüme yol açabileceği için bu yaralı ilk önce müdahale görür ve taşınır. Kırık ve çıkıklar ağrılı olsa da genellikle beklemeye daha dayanıklıdır.

**28. soru · Doğru cevap: A)** Kol kemiği kırık olan

Kol kemiği kırığı olan ve bilinci açık, genel durumu iyi yaralı, kolu sabitlendikten sonra oturarak ya da yürüyerek taşınabilir. Bu kırık solunum ve dolaşımı doğrudan tehdit etmez. Şok, omurga ve kalça kırığı gibi durumlarda ise yaralı mutlaka yatar pozisyonda ve sedyeye taşınmalıdır.

**29. soru · Doğru cevap: C)** Beyin

Güneş çarpmasında vücut sıcaklığı tehlikeli düzeye yükselir. Beyin hücreleri ısıya en duyarlı hücrelerdir; bu nedenle ilk belirtiler baş ağrısı, baş dönmesi, bilinç bulanıklığı, havale ve bilinç kaybı şeklindedir. Kişi hemen serin ve gölge bir yere alınır, giysileri gevşetilir, vücudu ıslak bezlerle soğutulur ve 112 aranır.

**30. soru · Doğru cevap: A)** Triger kayışının

Triger kayışı, krank mili ile kam milini senkronize çalıştırarak supapların doğru zamanda açılıp kapanmasını sağlar. Kauçuk yapıda olduğu için zamanla yıpranır ve kılavuzda belirtilen kilometre ya da süre dolduğunda değiştirilmelidir. Triger kayışı koparsa motor anında durur; birçok motorda pistonlar supaplara çarparak ağır ve masraflı hasar oluşur.

**31. soru · Doğru cevap: C)** Karbonmonoksit

Karbonmonoksit (CO), yakıtın tam yanmaması sonucu oluşan renksiz, kokusuz ve çok zehirli bir gazdır. Kandaki hemoglobine oksijenden çok daha güçlü bağlanarak oksijen taşınmasını engeller. Kapalı garajda çalışan motor, delik egzoz ya da kabine sızan egzoz gazı CO zehirlenmesine ve ölüme yol açabilir.

**32. soru · Doğru cevap: C)** Bol suyla yıkamak

Akü elektroliti seyreltik sülfürik asittir ve metal ile boyalı yüzeyleri aşındırır. Temas eden yüzey hemen bol suyla yıkanarak asit seyreltilir ve uzaklaştırılır. Elektrolit cilde ya da göze temas ederse de aynı şekilde bol suyla uzun süre yıkanır ve gerekirse sağlık kuruluşuna başvurulur.

**33. soru · Doğru cevap: D)** Düzensiz, tekleyerek

Yakıttaki toz, su ve pislik yakıt filtresini ve enjektörleri tıkar, yanmayı bozar. Bu yüzden motor düzensiz ve tekleyerek çalışır, güç kaybı yaşanır; ağır durumlarda motor durur. Özellikle dizel motorlarda su, enjeksiyon sistemine ciddi zarar verebilir.

**34. soru · Doğru cevap: B)** Aracın itilerek veya çekilerek çalıştırılması

Elektronik kontrollü ve katalitik konvertörlü modern araçların itilerek ya da çekilerek çalıştırılması önerilmez. Bu sırada yanmamış yakıt egzoz sistemine gidip katalitik konvertöre zarar verebilir; elektronik sistemler ve triger mekanizması da zorlanabilir. Akü bitmişse takviye kabloları ile doğru kutup bağlantısı yapılarak ya da akü şarj edilerek çalıştırma tercih edilmelidir.

**35. soru · Doğru cevap: B)** Klima çalışıyorsa kapatılması

Klima kompresörü motora ek yük bindirir ve kondenser radyatörün önünde ısı üretir. Hararet yükseldiğinde klimanın kapatılması motorun yükünü azaltır ve soğutmaya yardımcı olur. Hararet devam ederse araç güvenli bir yerde durdurulur ve motorun soğuması beklenir. Motor sıcakken radyatör kapağı açılmaz ve soğuk su eklenmez.

**36. soru · Doğru cevap: B)** I, II ve III

Lastik kontrolünde üç temel unsur vardır: hava basıncı (kılavuzdaki değerde olmalı), diş derinliği (mevzuattaki asgari değerin üzerinde olmalı) ve hasar (kesik, şişlik, çatlak olmamalı). Düşük basınç yol tutuşunu bozar ve yakıt tüketimini artırır; aşınmış lastik ıslak zeminde su kızağı riskini artırır; hasarlı lastik patlayabilir.

**37. soru · Doğru cevap: B)** Direksiyon hâkimiyetini

Ani frenlemede tekerlekler kilitlenirse araç kayar ve direksiyon çevrilse bile yön değiştirmez. ABS, tekerleklerin kilitlenmesini önleyerek frenleme sırasında da direksiyon hâkimiyetinin korunmasını sağlar. Böylece sürücü acil frenlemede bir engelin etrafından dolaşabilir.

**38. soru · Doğru cevap: D)** Karoser

Karoser (karoseri), aracın motor, şasi ve aktarma organları dışında kalan, yolcu ve yük bölmesini oluşturan ve dışarıdan görünen gövdesidir. Modern otomobillerde karoser ve şasi çoğunlukla tek parça (monokok) yapıdadır; kaza anında enerjiyi emecek bölgelerle tasarlanır.

**39. soru · Doğru cevap: C)** Silindir kapak contası

Silindir kapak contası, silindir bloğu ile silindir kapağı arasında bulunur ve yanma odasını, yağ kanallarını ve su kanallarını birbirinden ayırır. Conta yandığında (genellikle aşırı hararet sonucu) bu kanallar birbirine karışır: motor yağında su (yağ çubuğunda süt kıvamında, açık kahverengi görüntü) ve soğutma suyunda yağ görülür. Egzozdan yoğun beyaz duman da çıkabilir.

**40. soru · Doğru cevap: C)** Debriyajın kaçırması

Debriyajın kaçırması, aşınmış balata nedeniyle motor gücünün tekerleklerle tam aktarılamamasıdır. Motor devri yükselir ama araç aynı oranda hızlanmaz; boşa harcanan enerji yakıt tüketimini artırır. Bu, araçtan kaynaklanan bir kusurdur. Aşırı hız, ani duruş-kalkış ise sürücü kaynaklı nedenlerdir.

**41. soru · Doğru cevap: D)** Enjektör

Enjektör, enjeksiyon pompasından gelen yüksek basınçlı yakıtı yanma odasına çok ince zerrecikler hâlinde püskürtür. İyi bir püskürtme, yakıtın havayla iyi karışmasını ve verimli yanmasını sağlar. Enjektör arızalandığında motor zor çalışır, tekler, güç kaybeder ve egzozdan siyah duman çıkabilir.

**42. soru · Doğru cevap: A)** Volan dişlisine

Marşa basıldığında marş motorunun küçük dişlisi (bendiks) ileri kayarak krank miline bağlı volanın dişlisine geçer ve volanı çevirir. Volan döndükçe krank mili ve pistonlar hareket eder; motor çalışmaya başlar. Motor çalıştıktan sonra marş dişlisi geri çekilir.

**43. soru · Doğru cevap: B)** Motor aşırı ısınarak zarar görür

Motor yağı hareketli parçalar arasında ince bir film oluşturarak sürtünmeyi azaltır ve ısının uzaklaştırılmasına yardım eder. Yağ seviyesi çok düşükse parçalar metal metale sürtünür, aşırı ısınır ve kısa sürede ağır hasar oluşur (yatak sarması, piston sıkışması). Bu nedenle yağ seviyesi düzenli kontrol edilmeli, eksikse aynı özellikte yağla tamamlanmalıdır.

**44. soru · Doğru cevap: A)** Taşıtı yavaşlatır

Motor freni; araç viteste iken gaz pedalı bırakıldığında motorun sıkıştırma direncinin tekerlekleri yavaşlatmasıdır. Ağır taşıtlarda bu etkiyi artıran özel kompresyon (egzoz) frenleri de bulunur. Uzun inişlerde motor freni kullanmak, servis frenlerinin aşırı ısınarak etkisini kaybetmesini önler.

**45. soru · Doğru cevap: D)** Amortisör

Yaylar yoldan gelen darbeleri karşılar ancak tek başına bırakılırsa uzun süre salınır (zıplar). Amortisör, bu salınımları sönümleyerek yayın salınım süresini kısaltır ve tekerleğin yolla temasını korur. Bozuk amortisör; yol tutuşunu azaltır, fren mesafesini uzatır, virajlarda yatmaya ve lastiklerin düzensiz aşınmasına yol açar.

**46. soru · Doğru cevap: B)** Gaz tamamen açılarak marş yapılır

Motor boğulduğunda silindirlerde ve bujilerde fazla yakıt birikmiştir. Gaz kelebeği tamamen açılarak marş yapıldığında silindirlere bol hava girer, fazla yakıt atılır ve karışım normale döner. Jikle ise karışımı zenginleştirdiği için boğulmuş motorda kullanılmamalıdır.

**47. soru · Doğru cevap: C)** Motorun dakikadaki devir sayısını (d/d)

Devir saati (takometre), motor krank milinin dakikadaki dönüş sayısını gösterir. Sürücü bu bilgiyle vites değiştirme zamanını belirler ve motoru kırmızı bölgeye (aşırı devir) çıkarmaktan kaçınır. Uygun devir aralığında sürmek hem yakıt tasarrufu sağlar hem de motorun ömrünü uzatır.

**48. soru · Doğru cevap: A)** Eksi (–) kutup kablosu

Araçlarda şasi eksi kutba bağlıdır. Akü sökülürken önce eksi (–) kutup sökülür; böylece artı kutbu sökerken anahtar yanlışlıkla şasiye değse bile kısa devre oluşmaz. Akü takılırken ise sıra tersidir: önce artı (+), sonra eksi (–) bağlanır.

**49. soru · Doğru cevap: B)** Aracın düz bir zeminde olmasına

Motor yağı seviyesi doğru ölçülebilmesi için araç düz zeminde olmalı, motor durdurulmuş ve yağın kartere inmesi için birkaç dakika beklenmiş olmalıdır. Yağ çubuğu çekilip silinir, tekrar sonuna kadar takılıp çıkarılır ve seviye minimum-maksimum işaretleri arasında olmalıdır.

**50. soru · Doğru cevap: A)** Sinyal lambalarının

Flaşör, sinyal (dönüş) ve dörtlü ikaz lambalarına giden akımı belirli aralıklarla açıp kapatarak bu lambaların düzenli olarak yanıp sönmelerini sağlar. Flaşör arızalanırsa sinyal lambaları hiç yanmaz ya da sürekli yanar.

**51. soru · Doğru cevap: A)** Sinyal lambaları

Römork, çeken aracın arkasını kapatır; bu yüzden arkadaki sürücülerin çeken aracın sinyal ve fren lambalarını görmesi zorlaşır. Bu nedenle römorkta sinyal lambaları, fren lambaları ve arka lambaların çalışır durumda olması gerekir. Römork lambaları, çeken araca soket bağlantısıyla bağlanır ve yola çıkmadan önce kontrol edilir.

**52. soru · Doğru cevap: A)** El freninin çekilmesi

Araç park edildikten sonra kendiliğinden hareket etmemesi için el freni çekilir. Eğimli yerlerde ayrıca manuel vitesli araçlar vites takılır (yokuş yukarı 1. vites, yokuş aşağı geri vites), tekerlekler kaldırıma doğru çevrilir. Otomatik vitesli araçlarda vites P konumuna alınır ve el freni yine çekilir.

**53. soru · Doğru cevap: B)** Sürücülerin

Türkiye'de ve dünyada trafik kazası istatistikleri, kazalarda en büyük kusur payının sürücülere ait olduğunu gösterir. Hız ihlali, takip mesafesine uymama, dikkatsizlik, geçiş hakkına uymama ve kırmızı ışık ihlali başlıca sürücü kusurlarıdır. Bu yüzden trafik güvenliğinin anahtarı, sürücülerin bilinçli ve kurallara uygun davranmasıdır.

**54. soru · Doğru cevap: A)** Kullandığı her araçta geçiş üstünlüğünün kendisine ait olduğunu sanmak Kendini diğerlerinden üstün gören, yolu yalnızca kendi hakkı sanan ve her durumda öncelik bekleyen sürücü, trafikte saldırgan ve riskli davranışlara yönelir. Geçiş üstünlüğü yalnızca kanunda sayılan araçlara ve yalnızca görev sırasında tanınır. Bu hakkı kendinde görmek, başkalarının geçiş hakkını ihlal etmeye ve kazaya yol açar.

---